

Dosarul nr. 1reab-31/20

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Burduh

Nicolae Craiu

judecând în ședință fără citarea părților recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei de infanterie nr. 333 din 10 septembrie 1944, în cauza penală privind-l pe,

Zatîca Artimon XXXXX, născut în anul XXXXX, originar și domiciliat la data examinării cauzei în XXXXX.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit,-

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al diviziei de infanterie nr. 333 din 10 septembrie 1944, Zatîca Artimon a fost condamnat în baza art. 54^{1a} Cod penal al RSSU, la 10 ani privațiune de libertate, cu privarea de drepturi pe termen de 3 ani și confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Zatîca Artimon a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că locuind pe teritoriul temporar ocupat de inamic, având legături cu jandarmii români și, în baza indicației lor, a reținut și a transmis autorităților române cinci ostași ai armatei roșii. Tot el, fiind numit superior pe echipa de pescari, care prindeau pește pentru armata română, l-a bătut pe pescarul Parfenii Isai.

3. La 25 februarie 2020, Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare invocând temeiul prevăzut de art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei de infanterie nr. 333 din 10 septembrie 1944 în privința lui Zatîca Artimon, încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

În argumentarea recursului în anulare recurentul a indicat:

- potrivit prevederilor art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept

comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată;

- în corespundere cu art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru apărarea Drepturilor omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;

- nu au fost acumulate probe ce pot servi drept motiv pentru declararea inculpatului Zatică Artimon vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 54^{1a} Cod penal al RSSU;

- instanța de judecată nu a stabilit că acțiunile inculpatului erau îndreptate împotriva potențialului militar, independenței statale sau inviolabilității teritoriale a URSS;

- instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie;

- condamnarea inculpatului pentru trădarea de patrie constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil;

- sentința de condamnare a fost pronunțată luându-se la bază doar declarațiile martorilor cu care inculpatul era în relații ostile, nefiind cercetate și alte mijloace de probe;

- hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată cu încetarea procesului penal în privința lui Zatică Artimon, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare în baza materialelor din dosar și a motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Hotărârile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Totodată, art. 3 pct. a) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992 (cu modificările ulterioare), prevede, că urmează a fi declarate nevinovate și reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunii politice pe

teritoriul altui stat, condamnate pentru „trădare de patrie”, de aceea condamnarea lui Zățica Artimon pentru faptul că, a reținut și a transmis autorităților române cinci ostași ai armatei roșii și fiind numit superior pe echipa de pescari a bătut pe pescarul Parfenii Isai, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat sentința pronunțată.

Reieșind din cele expuse și conducându-se de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Zățica Artimon, cu casarea acesteia, încetarea procesului penal și reabilitarea lui.

5. În conformitate cu prevederile art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

d e c i d e :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului militar al diviziei de infanterie nr. 333 din 10 septembrie 1944, în cauza penală în privința lui Zățica Artimon, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 12 mai 2020.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Burduh

Nicolae Craiu